

Fordulópontban?

Mindenki úgy van valószínűleg a felvételi adatokkal, hogy „hát ez az év is nehéz, de a létszám működőképessé tesz minket”. A számok maguk nem sok jót jeleznek:

Év	1. helyes jelentkező	Alap nappalira felvett	Összes felvett
2006	1046	664	954
2007	861	705	818
2008	663	???	???

Ez egy külső szemlélő számára valószínűleg azt jelenti, hogy a tudományterületi érdeklődés erősen csökken, és ebben az évben ez egy határt ért el. Határt, mert az 1. helyes jelentkezők száma már a vélhetően felvettek számáig csökkent. És a fizető képzés nagyon drasztikus csökkenése nem jelent mentsvárat az eddig e formában bízónak. A mennyiség szempontjából még szerencse, hogy létezik államilag finanszírozott alapképzés is. Őszintén nem értem, miért? Minden esetre minden intézmény a saját létbiztonságán túl most döntésre kényszerül merre akar, vagy merre tud továbbmenni. És melyik értékrend szerint?

Ha az alapvető válaszút lehetőségeket nézem, akkor mennyiségi és minőségi irányba lehet indulni, ami nem feltétlenül ellentétes irány. Nem ugyanaz kétségtelenül.

A „mennyiségivel” kapcsolatban az a gond, hogy a jelentkezők száma dinamikusan csökken, nem látszik, hogy ezt valami is erősen mérsékelné. Egyedüli reményt Nyugat-Európa példája jelent, ahol azért valamennyire stabilizálódott az ilyen szakra jelentkező hallgatók száma; kétségtelenül jellemzően BA és nem BSc szakok ezek.

Másfelől próbálkozhat a szakma közösen tenni a marketing ügyében, hogy hallgatókat nyerjen meg, de ezzel két probléma is van. Egyrészt igaz, hogy a szakma ezt eddig nem tette meg, de az idő sajnos többnyire túlhaladta esetleges cselekvéseinket, ui. a hallgatói döntéseket más motiválja. Másrészt a régi beiskolázási módszereink nem segítenek, más kell. Sok mindent fel lehet itt sorolni, hogy mi látszik ebben az irányban fontosnak, de egynek biztos szerepelnie kell, ez pedig a lehetséges karrier és a lehetséges munkába állás alapszint elvégzése után. Ez eminens felelősségünk, mert a munkapiac által elvárt kompetenciák egyik szegmenséért, a tudásért az oktatás felel (míg a képességért inkább a társadalom, hozzáállásért inkább a gazdaság). Bármilyen diszperz is a geográfus munkapiac, kell felmérés annak elvárásairól és az elhelyezkedett hallgatók munkahelyeiről. Itt súlyos tartozásaink vannak, és e nélkül nagyon ingatag minden karrierterv. De azt sejtem, hogy a könnyen megszerezhető diplomának még sokáig lesz keletje.

A „minőségi” irány is számos buktatót rejt. Kezdhetjük talán azzal, hogy a képzés munkapiaci (beleértve a K+F+I piacot) kompetenciáknak megfelelő illesztése itt is elsődleges elvárás. Bizony komoly dilemma, hogy mit célzunk itt meg: a legjobb szakmai ismeretek nyújtását, vagy a leginkább elvárt inkább tudás és ismeret biztosítását figyelemmel a tudás alkalmazhatóságára. Ez azért is nagyon kényes kérdés, mert a geográfiában a mély szakmai ismereten mindenki mást ért, a potenciális munkaadók fontos, de nem egyedüli és gyakran nem a legfontosabb mércének tekintik ezt. E bizonytalanságok ellenére ez az irány hosszú (!!!) távon jobb befektetésnek ígérkezik ma. Minden esetre szembesülés és elhatározás előtt áll a szakma. A viszonylagos „jó helyzetünket” ez utóbbiakra is kellene használnunk.

Mezősi Gábor, SZTE